

19 Μαρτίου, 1993

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕ-
ΜΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΙΑ,
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ

Εφεσεύοντες,

v.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Μ. ΛΑΡΔΗ,

Εφεσίβλητου.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ.1027).

5 Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, (Νόμος 58/61 και οι επό-
μενοι τροποποιητικοί) άρθρο 46 — Διακριτική ευχέρεια του
Υπουργού Οικονομικών για παροχή άδειας σε ελεγκτή για ετοιμα-
σία λογαριασμών και προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος
υπό ωρισμένους όρους, εκ των οποίων οι περισσότεροι εξέρχοντο
από τα πλαίσια των διατάξεων του Νόμου — Υπέρβαση εξουσίας.

Ερμηνεία νόμων — Αποτελεί καθήκον του Δικαστηρίου η ερμηνεία
και εφαρμογή των νόμων όπως αυτοί διατυπώνονται στο κείμενό
τους, με στόχο την πραγματοποίηση των σκοπών του νομοθέτη.

10 Ο Υπουργός Οικονομικών αποδέχτηκε το αίτημα του εφεσί-
βλητου ελεγκτή για την απόκτηση άδειας για την ετοιμασία λογα-
ριασμών και προσδιορισμού φορολογητέου εισοδήματος επιβάλ-
λοντας όμως στη σχετική άδεια 6 όρους για συμμόρφωση κατά την
15 άσκηση του επαγγέλματός του. Αυτοί οι όροι απετέλεσαν το αντι-
κείμενο προσφυγής η οποία έγινε αποδεκτή από το πρωτόδικο Δι-
καστήριο με αποτέλεσμα την ακύρωση της απόφασης με την οποία
επιβλήθηκαν οι επίμαχοι όροι.

20 Σε έφεση εναντίον της πιο πάνω απόφασης, οι εφεσεύοντες
ισχυρίστηκαν ότι ο Υπουργός ενεργούσε μέσα στο γράμμα και
ιδιαίτερα το πνεύμα του νόμου που σκοπεί στην εξασφάλιση αλη-
θών και τίμων λογαριασμών ώστε να λειτουργεί ορθά η φορολογι-
κή και οικονομική πολιτική του κράτους για το γενικό δημόσιο
συμφέρον.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι μόνο δύο από τους επιβλη-
θέντες όρους ήταν έγκυροι για τον λόγο ότι ο μὲν ένας διασφάλιζε
ουσιαστικά ότι η πιστοποίηση των λογαριασμών γίνεται από ανε-
ξάρτητο λογιστή, όπως ρητά προβλέπεται στο άρθρο 46 του

Νόμου, ο δε άλλος ήταν έκδηλα απαραίτητος γιατί ένας ο οποίος τηρεί τα λογιστικά βιβλία δεν είναι ορθό να ενεργεί ταυτόχρονα και ως ελεγκτής των λογαριασμών.

Η έφεση επιτρέπεται μερικώς. Διαταγή για καταβολή από την εφεσείουσα το μισό των εξόδων του εφεσίβλητου.

5

Έφεση.

Έφεση εναντίον απόφασης Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Χρυσοστομής, Δ.) που δόθηκε στις 15 Νοεμβρίου, 1989 (Προσφ. αρ. 115/89) με την οποία έγινε αποδεκτή η προσφυγή του εφεσίβλητου με την οποία ζητούσε την ακύρωση των όρων που του επιβλήθηκαν μαζί με την άδεια που του δόθηκε από τους εφεσείοντες για την ετοιμασία λογαριασμών και προσδιορισμού φορολογητέου εισοδήματος.

10

15

Μ. Ραφτόπουλος, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσείοντες.

Θ. Ιωαννίδης, για τον εφεσίβλητο.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης.

20

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο εφεσίβλητος-αιτητής έχει πιστοποιητικό του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου στη λογιστική ανωτέρου επιπέδου και εργάζεται ως ελεγκτής. Στις 16.11.88 υπέβαλε γραπτό αίτημα στον Υπουργό Οικονομικών για να του δοθεί άδεια για την ετοιμασία λογαριασμών και προσδιορισμού φορολογητέου εισοδήματος. Στις 3.12.88 ο υπουργός αποδέχτηκε το αίτημα επιβάλλοντας όμως στη σχετική άδεια 6 όρους με τους οποίους ο εφεσίβλητος θα πρέπει να συμμορφώνεται κατά την άσκηση του επαγγέλματός του. Αυτοί οι όροι αποτέλεσαν το αντικείμενο προσφυγής που κατεχώρησε και που έγινε αποδεκτή από το πρωτόδικο Δικαστήριο. Σαν αποτέλεσμα η απόφαση, με την οποία επιβλήθηκαν οι επίμαχοι όροι, ακυρώθηκε. Η Δημοκρατία με την υπό συζήτηση

25

30

έφεση επιζητεί την ανατροπή πρωτόδικης ετυμηγορίας και επικύρωση της διοικητικής απόφασης.

5 Η συζήτηση της έφεσης επικεντρώθηκε σε ένα μόνο νομικό σημείο. Θα ασχοληθούμε με αυτό αφού προηγουμένως παραθέσουμε αυτούσιους τους προσβαλλόμενους όρους που έχουν διατυπωθεί από το αρμόδιο υπουργείο στα Αγγλικά (γιατί άραγε εν έτει 1988, 28 δηλαδή χρόνια μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας);

10 "1(a) You will work as an independent practising accountant either on your own or in partnership, with another authorised accountant. If you are, or ever become an employee, this authorisation will be withdrawn at once.

15 2(b) You will submit to the Commissioner of Income Tax a list of your prospective clients for his approval.

3(c) You will not take on any new clients without first obtaining authority from the Commissioner of Income Tax.

20 4(d) You will submit accounts and computations of individuals.

25 (i) one-man businesses and partnerships Exempt private companies with turnover not exceeding £100,000. Please note that this condition is applicable only in the cases of new such clients. Consequently you will not be precluded from submitting accounts and computations of any of your approved by the Commissioner of Income Tax clients the turn over of which might in the meantime exceed the said limit.

30 5(e) You will not be acting both as bookkeeper and auditor, as you can act in one capacity only.

6(f) The Minister of Finance may at any time require you to give up the preparation of accounts and

computations for any one of your clients."

Ο δικηγόρος του εφεσίβλητου εισηγήθηκε στο πρωτόδικο Δικαστήριο, και ενώπιόν μας, πως ο Υπουργός, επιβάλλοντας τους πιο πάνω όρους, υπερέβη τις εξουσίες που του παραχωρούνται στο άρθρο 46 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, (Νόμος 58/61 και οι επόμενοι τροποποιητικοί). Το άρθρο έχει ως εξής, και υπογραμμίζουμε τις κρίσιμες πρόνοιές του.

"46. Λογαριασμοί και προσδιορισμοί του φορολογητέου εισοδήματος προσαγόμενοι τω Εφόρω ή συνοδευόντες φορολογικές δηλώσεις υποβαλλόμενας τω Εφόρω δυνατόν, εν τη υπο του Εφόρου ενασκήσει της διακριτικής του εξουσίας, να μη ληφθώσιν υπ' όψιν εάν δεν ητοιμάσθησαν και επιστοποιήθησαν υπό τινος ανεξάρτητου λογιστού ασκούντος επάγγελμα εν τη Δημοκρατία και δεόντως εξουσιοδοτημένου υπό του Υπουργού των Οικονομικών όπως ετοιμάζη λογαριασμούς και προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος δια σκοπούς επιβολής φόρου εισοδήματος. Ο Υπουργός των Οικονομικών δύναται, κατά την έκδοσιν τιαυτής αδείας να επιβάλη τοιούτους όρους οίους ήθελε κρίνει αναγκαίους ή σκοπίμους δια την εξασφάλισιν της ετοιμασίας και υποβολής λογαριασμών δεικνυόντων την αληθή και ακριβή δήλωσιν των κερδών ή ζημιών εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, επιτηδεύματος ή βιοτεχνίας, ελευθερίου ή άλλου τινός επαγγέλματος."

Είναι η θέση του δικηγόρου της Δημοκρατίας πως ο Υπουργός όταν επέβαλε τους επίδικους όρους ενεργούσε μέσα στο γράμμα και ιδιαίτερα το πνεύμα του νόμου που σκοπεί στην εξασφάλισιν αληθών και τίμιων λογαριασμών ώστε να λειτουργεί ορθά η φορολογική και οικονομική πολιτική του κράτους για το γενικό δημόσιο συμφέρον.

Το Δικαστήριο έχει καθήκον να ερμηνεύει και εφαρμόζει τους νόμους όπως αυτοί διατυπώνονται στο κείμενο τους, με στόχο βέβαια να πραγματοποιούνται οι σκοποί του νομοθέτη. Είναι γεγονός πως σκοπός του νόμου,

- όπως εξάλλου ρητά προβλέπει το κείμενό του, είναι η ετοιμασία και υποβολή λογαριασμών που δείχνουν την αληθή και ακριβή εικόνα των κερδών ή ζημιών ιδιωτών και επιχειρήσεων. Το ερώτημα όμως που πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο οι επίδικοι όροι ευρίσκονται μέσα
- 5 στο πλαίσιο των διατάξεων του νόμου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα πως οι όροι αυτοί στο σύνολό τους, εξέρχονται της εξουσιοδότησης που παρέχει ο νόμος στον Υπουργό, χωρίς όμως να κάμνει ειδική αναφορά σε έναν έκαστο. Συμφωνούμε με την τελική
- 10 ετυμολογία του πρωτόδικου συναδέλφου, αλλά έχουμε τη γνώμη πως οι όροι 1(α) και 5(ε) είναι έγκυροι γιατί, ο μεν πρώτος διασφαλίζει ουσιαστικά ότι η πιστοποίηση των λογαριασμών γίνεται από ανεξάρτητο λογιστή, όπως προ-
- 15 βλέπεται ρητά στο άρθρο 46 του Νόμου, ενώ ο δεύτερος είναι έκδηλα απαραίτητος γιατί ένας ο οποίος τηρεί τα λογιστικά βιβλία δεν είναι ορθό ταυτόχρονα να ενεργεί και ως ελεγκτής των λογαριασμών. Απλή ανάγνωση όμως των υπόλοιπων όρων καταδεικνύει πως δεν εμπίπτουν στο
- 20 πλαίσιο εξουσίας του Υπουργού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46, και επομένως τέθηκαν καθ' υπέρβαση εξουσίας.

- Η έφεση επιτρέπεται μερικώς, αναφορικά με τους επίδικους όρους 1(α) και 5(ε) ενώ απορρίπτεται για τους
- 25 υπόλοιπους. Η εφεσείουσα να καταβάλει το μισό των εξόδων του εφεισίβλητου.

Η έφεση επιτρέπεται μερικώς.